

อิทธิพลของพฤติกรรมผู้ประกอบการ ความสามารถในการปรับตัว
และความสามารถทางนวัตกรรมที่มีผลต่อผลการดำเนินงานทางธุรกิจ

: ข้อมูลเชิงประจักษ์จากโครงการร้านค้าธงฟ้าประชารัฐ

The Influence of Entrepreneurial Orientation, Adaptive Capability
and Innovative Capability Affecting Business Performance
: The Empirical Evidence from Thai Pracharat-Blue-Flag Project

เจน จันทรสุภาเสน¹ อำพล ชะโยมชัย² ณัฐฐวัฒน์ แซงภูเขียว³ และ แก้วตา ผิวพรรณ⁴

Jane Chantaraprasen¹ Ampol Chayomchai² Nattawat Zangphukieo³ and Kaewta Phiwhphan⁴

^{1,2,3,4}คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

อีเมล : jane.cha@pcru.c.th

วันที่รับบทความ (Received) 02 ต.ค. 2562

วันที่ได้รับบทความฉบับแก้ไข (Revised) 11 ธ.ค. 2562

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) 14 ธ.ค. 2562

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของพฤติกรรมผู้ประกอบการ ความสามารถในการปรับตัว และความสามารถทางนวัตกรรมที่ส่งผลต่อผลประกอบการทางธุรกิจของร้านค้าผู้ประกอบการชุมชนในโครงการธงฟ้าประชารัฐ ประชากรคือ ผู้ประกอบการชุมชนที่เข้าร่วมโครงการธงฟ้าประชารัฐในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ งานวิจัยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจากผู้ประกอบการชุมชน แบบสอบถามที่ใช้ได้มีจำนวน 188 ฉบับ การวิเคราะห์ทางสถิติใช้การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาและวิเคราะห์ตัวแบบสมการโครงสร้างด้วยวิธี Partial Least Squares (PLS-SEM) ผลวิจัยพบว่า อิทธิพลของพฤติกรรมผู้ประกอบการที่มีต่อความสามารถในการปรับตัวมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง เท่ากับ 0.64 และอิทธิพลของพฤติกรรมผู้ประกอบการที่มีต่อความสามารถทางนวัตกรรมมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง 0.73 ส่วนความสามารถในการปรับตัวและความสามารถทางนวัตกรรมไม่มีอิทธิพลต่อผลประกอบการทางธุรกิจ งานวิจัยยังพบว่า ตัวแบบสมการโครงสร้างมีความเข้ากันดี องค์ประกอบความสามารถในการปรับตัวมีค่าสัมประสิทธิ์ในการตัดสินใจ 0.41 อยู่ในระดับต่ำถึงปานกลาง ความสามารถทางนวัตกรรมมีค่าสัมประสิทธิ์ในการตัดสินใจ 0.53 อยู่ในระดับปานกลาง และผลการดำเนินงานทางธุรกิจมีค่าสัมประสิทธิ์ในการตัดสินใจ 0.03 อยู่ในระดับต่ำ งานวิจัยเสนอแนะว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการร้านค้าชุมชน ควรให้ความสำคัญต่อพฤติกรรมผู้ประกอบการ เนื่องจากพฤติกรรมดังกล่าวจะส่งผลให้ผู้ประกอบการมีความสามารถทางนวัตกรรมและความสามารถในการปรับตัวยิ่งขึ้น ทำให้เกิดการสร้างผลิตภัณฑ์และบริการใหม่หรือการสร้างนวัตกรรมทางกระบวนการ และจะส่งผลไปสู่ผลประกอบการที่ดีในอนาคต

คำสำคัญ : พฤติกรรมผู้ประกอบการ, ความสามารถในการปรับตัว, ความสามารถทางนวัตกรรม,
ผลการดำเนินงานทางธุรกิจ

ABSTRACT

This research aimed to study the effect of entrepreneurial orientation, adaptive capability and innovative capability on the business performance of community-based stores of the Pracharat-Blue-Flag project. The population was community-based stores that participated in the Pracharat-Blue-Flag project in Phetchabun province. The research utilized the questionnaires for data collection from community-based stores. Usable questionnaires were at 188. Statistical analysis used descriptive statistics analysis and structural equation model analysis by Partial Least Squares (PLS-SEM) method. The results showed that the influence of entrepreneurial orientation on adaptive capability had a path coefficient equal to 0.64 and the influence of entrepreneurial orientation on innovation capability had a path coefficient of 0.73. While adaptive capability and innovation capability did not influence business performance. The research also found that the structural equation model had a good fit. The adaptive capability had a coefficient of determination equal to 0.41 in the low to moderate level, the innovation capability had the coefficient of determination equal to 0.53 at the moderate level, and the business performance had the coefficient of determination equal to 0.03 at the low level. This research suggests that those who were involved with the development of the community entrepreneurs' potentials should emphasize on entrepreneurial orientation because that factor will cause the entrepreneurs to have more innovation capability and adaptive capability, consequence for the creation of the new product and services or the process innovation, and will have the good performance in the future.

Keywords : Entrepreneurial Orientation, Adaptive Capability, Innovative Capability,
Business Performance

บทนำ

สังคมโลกเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เกิดการพัฒนาในด้านต่างๆอย่างเด่นชัด โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีและด้านการสื่อสาร ส่งผลให้เกิดการปรับตัวของแต่ละภาคส่วนในสังคมโลก แต่ละประเทศล้วนต้อง

ปรับตัวเพื่อให้ประชาชนได้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งการพัฒนาให้เกิดความยั่งยืนต้องมุ่งเน้นความสมดุลทั้งสามด้าน คือ สังคม สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจ รัฐบาลไทยมีนโยบายมุ่งสู่ประเทศไทย 4.0 (Thailand 4.0 model) เพื่อหวังให้เกิดความยั่งยืนของสังคมและเศรษฐกิจโดยพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีของประเทศไทยขึ้นเอง ซึ่งนโยบายจะมุ่งลงสู่ภาคประชาชน ชุมชน หมู่บ้าน และตำบลต่างๆ ทั่วประเทศ จากนโยบายดังกล่าว ได้ส่งผลให้แต่ละกระทรวงนำเสนอโครงการเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนไทยและมุ่งพัฒนาทั้งภาคอุตสาหกรรม ภาคธุรกิจ และภาคสังคม

กระทรวงพาณิชย์ของไทยได้ริเริ่มโครงการธงฟ้าประชารัฐ (Pracharat-Blue-Flag project) เพื่อสร้างให้เกิดผู้ประกอบการชุมชนที่สามารถเป็นแหล่งผลิตผลิตภัณฑ์และบริการ ซึ่งถือเป็นที่พักของแต่ละชุมชนทั่วประเทศไทย ประโยชน์ของการพัฒนาโครงการดังกล่าว คือ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการบริโภคของชุมชนและสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีมีสุขในชุมชนทั่วประเทศ หน่วยงานหลัก ได้แก่ พาณิชย์จังหวัด มุ่งสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานรัฐอื่นๆในพื้นที่ ทำการพัฒนาและสร้างความรู้ความสามารถให้กับร้านค้าหรือผู้ประกอบการชุมชนที่เข้าร่วมในโครงการธงฟ้าประชารัฐ รวมถึงเพื่อให้เกิดความสามารถในการปรับตัวและความสามารถทางด้านนวัตกรรม ซึ่งจะเป็ประโยชน์ในการสร้างผลิตภัณฑ์และบริการที่ตอบสนองความต้องการของคนในชุมชนต่างๆ (มณีวรรณ บรรลุศิลป์ และปรานทิพย์ เสยกระโทก, 2561) ที่อยู่ในพื้นที่และมีพันธกิจที่จะพัฒนาชุมชนได้ร่วมในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อสร้างผู้ประกอบการชุมชนให้มีความรู้และทักษะเพิ่มขึ้น (พัชรกันย์ เขียรชุตินันท์ และสมเดช มุงเมือง, 2562) ซึ่งเป้าหมายคือ การสร้างให้เกิดความรู้ความสามารถ ทักษะ ประสบการณ์ และความมั่นใจที่เพิ่มมากขึ้นในการบริหารร้านธงฟ้าประชารัฐให้ประสบความสำเร็จ รวมไปถึงการเกิดเครือข่ายความร่วมมือระหว่างกัน ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อความสำเร็จของโครงการนี้ในที่สุด

งานวิจัยครั้งนี้ ได้เก็บข้อมูลจากผู้ประกอบการธงฟ้าประชารัฐในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยมีวัตถุประสงค์ของงานวิจัยเพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จทางธุรกิจของผู้ประกอบการดังกล่าว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยสำคัญ ได้แก่ พฤติกรรมผู้ประกอบการ ความสามารถทางนวัตกรรม และความสามารถในการปรับตัวที่มีผลต่อผลการดำเนินงานทางธุรกิจของผู้ประกอบการชุมชนในโครงการธงฟ้าประชารัฐ

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1) พฤติกรรมผู้ประกอบการ (Entrepreneurial orientation)

พฤติกรรมผู้ประกอบการหรือการเน้นความเป็นผู้ประกอบการขององค์กรถือเป็นลักษณะสำคัญของความสามารถในการแข่งขันในปัจจุบัน (Rhee, Park, & Lee, 2010) งานวิจัยก่อนหน้าได้สรุปว่า พฤติกรรมผู้ประกอบการนั้น มีความสัมพันธ์กับนวัตกรรมขององค์กร (Huang & Wang, 2011) บางการศึกษาเน้นว่า

หากองค์กรมีลักษณะของพฤติกรรมผู้ประกอบการอยู่ในระดับสูง ก็จะส่งผลต่อความสามารถทางด้านนวัตกรรมองค์กรที่สูงขึ้น และยังส่งผลให้เกิดการมุ่งเน้นการสร้างตลาดใหม่ๆ สำหรับองค์กรด้วย (Boso, Story, and Cadogan, 2013) บางการศึกษาระบุถึงพฤติกรรมผู้ประกอบการมีอิทธิพลต่อผลประกอบการขององค์กรในเชิงบวก (Adomako, 2018) และบางงานวิจัยก่อนหน้านี้ยังพบว่า พฤติกรรมผู้ประกอบการ เช่น ความกล้าเสี่ยง เป็นต้น ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถในการปรับตัว (Eshima & Anderson, 2017) เมื่อสรุปลักษณะสำคัญของพฤติกรรมผู้ประกอบการจากงานการศึกษาต่างๆ ในอดีต พบว่า มีลักษณะสำคัญ ดังนี้ คือ การมุ่งดำเนินการอย่างรวดเร็ว ความกล้าเสี่ยง ดำเนินการด้วยตนเองอย่างมั่นใจ และการแก้ไขปัญหาได้ดี (Eshima and Anderson, 2017; Neck, Neck, and Murray, 2018; Rhee, Park, and Lee, 2010)

2) ความสามารถในการปรับตัว (Adaptive Capability)

ความสามารถในการปรับตัวของผู้ประกอบการมีความสำคัญอย่างมากในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงของความคาดหวังในตลาดหรือความคาดหวังของผู้บริโภค ดังนั้น องค์กรที่มีความสามารถในการปรับตัวจะสามารถสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน (Eshima & Anderson, 2017; Kaehler, et al., 2014) ซึ่งหากองค์กรมุ่งเน้นพฤติกรรมผู้ประกอบการร่วมกับการพัฒนาความสามารถในการปรับตัวได้ดี จะส่งผลให้สามารถสร้างคุณค่าร่วมเพื่อตอบสนองตลาดได้ดียิ่งขึ้น (Eshima & Anderson, 2017) การศึกษาของ Adomako (2018) พบว่า ความสามารถในการปรับตัวมีอิทธิพลต่อผลประกอบการขององค์กร สอดคล้องกับการศึกษาของ Eshima and Anderson (2017) ที่พบว่า ความสามารถในการปรับตัวส่งผลอย่างชัดเจนกับผลประกอบการและการเติบโตขององค์กร ซึ่งในการศึกษานี้ยังพบอิทธิพลย้อนกลับของการเติบโตขององค์กรที่มีผลต่อความสามารถในการปรับตัวอีกด้วย

3) ความสามารถทางนวัตกรรม (Innovative Capability)

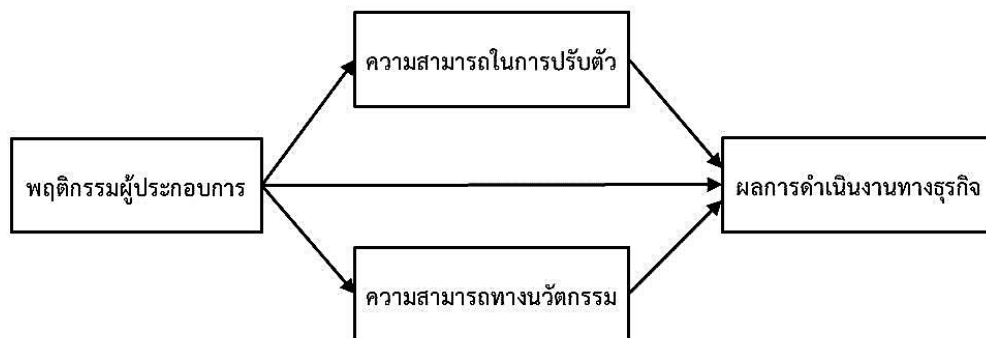
ความสามารถทางนวัตกรรมถือเป็นลักษณะสำคัญอย่างมากต่อความมีนวัตกรรมขององค์กร (Calantone, Cavusgil, and Zhao, 2002). โดยการศึกษาต่างๆ พบว่า ความสามารถทางด้านนวัตกรรมประกอบไปด้วย ความสามารถในการสร้างแนวคิดใหม่ การค้นหาวิธีการใหม่ในการปฏิบัติงาน การบริหารจัดการที่พยายามค้นหาแนวคิดใหม่ๆ แนวคิดใหม่ที่เกิดขึ้นในองค์กรเพื่อการแก้ไขปัญหาและการเข้าสู่ตลาดใหม่ (Rhee, Park, & Lee, 2010; Tsai & Yang, 2013) ดังนั้น องค์กรนวัตกรรมจะพยายามสร้างแนวคิดใหม่ โครงสร้างใหม่ รวมถึงผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ เพื่อให้เกิดผลประกอบการที่ดีและองค์กรสามารถดำเนินงานได้อย่างยั่งยืน (Robbins & Coulter, 2016)

4) ผลการดำเนินงานทางธุรกิจ (Business Performance)

ผู้ประกอบการชุมชนหรือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำเป็นที่จะต้องวางแผนเชิงกลยุทธ์เพื่อความสำเร็จในการดำเนินงาน และต้องกำหนดตัวชี้วัดผลประกอบการให้ชัดเจน ซึ่งตัวชี้วัดดังกล่าวสามารถเลือกใช้ได้หลายลักษณะ เช่น ผลกำไร ต้นทุน การลงทุน เป็นต้น (Karel, Adam, and Radomir, 2013) งานวิจัยก่อนหน้านี้ได้ใช้ตัวชี้วัดผลประกอบการทางธุรกิจหลายตัวชี้วัด ได้แก่ ตัวชี้วัดทางการเงิน (เช่น รายได้

กำไร ส่วนแบ่งทางการตลาด ผลตอบแทนจากการลงทุน) ตัวชี้วัดทางด้านพนักงาน (เช่น การเติบโตของการจ้างงาน ทักษะของพนักงาน) และ ตัวชี้วัดที่เกี่ยวกับลูกค้า (เช่น จำนวนลูกค้า ความภักดีของลูกค้า) (Blackburn, Hart, and Wainwright, 2013; Eshima & Anderson, 2017; Zulkiffli & Perera, 2011)

จากการทบทวนวรรณกรรมดังกล่าวข้างต้น สรุปเป็นกรอบแนวคิดงานวิจัยได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้ประกอบการชุมชนที่เข้าร่วมโครงการธงฟ้าประชารัฐ โดยในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ มีผู้ประกอบการที่ขึ้นทะเบียน จำนวน 538 ราย กระจายในทุกอำเภอ ในการคำนวณตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้สูตรของ Cochran (1977) ที่ระดับความเชื่อมั่น (Confidence level) 95% และความผิดพลาด (Error) ที่ระดับ 5% จะได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 224 ราย อย่างไรก็ตาม กรณีที่ได้รับแบบสอบถามกลับมาน้อยกว่าจำนวนที่คาดหวัง จำนวน 188 (ร้อยละ 34.94) การวิเคราะห์ทางสถิติด้วยวิธี Partial least squares-structural equation model (PLS-SEM) สามารถวิเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเชื่อถือได้ทั้งขนาดตัวอย่างที่ลดลงหรือตัวอย่างจำนวนน้อย (Samani, 2016)

ตัวแปรที่ศึกษาผู้วิจัยได้พัฒนาตัวแปรของงานวิจัย (ดังแสดงในตารางที่ 1) จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และได้ผ่านการประเมินความเหมาะสมของตัวแปรจากนักวิจัยและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน โดยใช้การประเมินจากดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of item-objective congruence) ซึ่งพบว่า ค่าที่ได้อยู่ระหว่าง 0.66-1.00 หลังจากนั้น ทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยสถิติ Cronbach's Alpha (ดังแสดงในตารางที่ 1) พบว่า มีค่าระหว่าง 0.80 – 0.89 ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ 0.7 (Brace, Kemp, & Snelgar, 2012) ถือว่า แบบสอบถามมีความเหมาะสมในงานวิจัย

ตารางที่ 1 ตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัย

ตัวย่อ/สัญลักษณ์	ประเด็นของข้อคำถาม	Cronbach's Alpha
พฤติกรรมผู้ประกอบการ (ENTREP)		0.80
Auto1	พนักงานในร้านสามารถรับผิดชอบงานได้	
Auto2	พนักงานในร้านทำงานได้อย่างอิสระด้วยตัวเอง	
Auto3	พนักงานในร้านสามารถตัดสินใจในการทำงาน	
Proac1	ร้านมีการทบทวนและประเมินผลการทำงานเสมอ	
Proac2	ร้านพยายามหาวิธีทำงานที่ดีขึ้นตลอดเวลา	
Proac3	ร้านมองหาสิ่งใหม่ๆมาใช้ในการทำงาน	
ความสามารถในการปรับตัว (ADAPT)		0.82
Adapt1	ร้านประเมินความต้องการของลูกค้าเสมอ	
Adapt2	ทำการบริหารสินค้าให้ตรงความต้องการลูกค้า	
Adapt3	หาสินค้าใหม่ๆเข้าร้านค้า	
Adapt4	เข้าร่วมประชุมหรืออบรมเพื่อหาความรู้	
ความสามารถทางนวัตกรรม (INNOV)		0.80
Innov1	จัดหาสินค้าใหม่ๆให้ลูกค้า	
Innov2	พนักงานร่วมคิดพัฒนาร้านให้ดีขึ้น	
Innov3	มีการลงทุนในเทคโนโลยีใหม่ๆในร้าน	
Innov4	พยายามหาลูกค้าใหม่ๆเพิ่มมากขึ้น	
ผลการดำเนินงานทางธุรกิจ (PERFORM)		0.86
Revenue	รายได้ของร้านในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา	
Profit	ผลกำไรของร้านในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา	
Customer	จำนวนลูกค้าของร้านในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา	

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์สถิติพื้นฐานและวิเคราะห์ตัวแบบสมการโครงสร้างด้วยวิธี Partial Least Squares (PLS-SEM) โดยเป็นการศึกษาอิทธิพลของตัวแปรแฝงภายนอกและตัวแปรแฝงภายในของตัวแบบ ซึ่งตัวแปรแฝงจะถูกวัดค่าจากตัวแปรสังเกตได้ของแต่ละตัวแปรแฝง (Esposito Vinzi, 2007; Henseler, Hubona, and Ray, 2016; Hair et al., 2017) เกณฑ์ของการวิเคราะห์เบื้องต้นในการประเมินตัวแปรและตัวแบบ ใช้ 3 เกณฑ์ดังนี้ คือ (1) ความตรงเชิงสอดคล้อง (Convergent validity) โดยประเมินจากค่า Average

Variance Extracted (AVE) ของตัวแปรแฝง ต้องมีค่าสูงกว่า 0.5 (2) การประเมินความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝง (Construct reliability) โดยดูจากค่า CR เป็นการประเมินความสอดคล้องภายในของตัวแปร (Internal consistency) ต้องมีค่ามากกว่า 0.7 (3) ค่า Cronbach's alpha ใช้ตรวจสอบโมเดลการวัด (measurement model) ต้องมีค่าไม่ต่ำกว่า 0.7 (Hair et al., 2014; Hair et al., 2017) ส่วนการวิเคราะห์ด้วยวิธี Bootstrap ที่ขนาดตัวอย่าง 5,000 ตัวอย่าง เพื่อประเมินค่าสถิติที (t-statistic) และค่านัยสำคัญทางสถิติที่ $p < 0.05$ เพื่อประเมินว่า เส้นทางในตัวแบบเส้นทางใดมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญ การประเมินตัวแบบจากค่าสัมประสิทธิ์ในการตัดสินใจหรือค่าความเชื่อมั่น (Coefficient of determination: R^2) ที่แสดงถึงความสามารถของตัวแปรต้นในการอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตามพิจารณาจากค่า R^2 โดยใช้เกณฑ์ คือ หากค่า R^2 เท่ากับ 0.25 ถือว่า อยู่ในระดับต่ำ หากค่า R^2 เท่ากับ 0.50 ถือว่าอยู่ในระดับปานกลาง และหากค่า R^2 มากกว่า 0.75 ถือว่า อยู่ในระดับสูง ส่วนในการประเมินความเข้ากันได้ดีของตัวแบบ (Goodness of Model fit) จะประเมินจากเกณฑ์ดังนี้ (Garson, 2016; Henseler, 2017) (1) ค่า SRMR (Standardized root mean squared residual) (2) ค่า d_{ULS} (Unweighted least squares discrepancy) และ (3) ค่า d_G (Geodesic discrepancy) โดยเปรียบเทียบค่าทั้งสามค่าระหว่างตัวแบบที่ได้จากข้อมูลวิจัยกับตัวแบบเชิงทฤษฎี หากค่าทั้งสามค่าของตัวแบบที่ได้จากข้อมูลวิจัยมีค่าต่ำกว่าตัวแบบเชิงทฤษฎี แสดงว่า ตัวแบบของงานวิจัยมีความเหมาะสม

ผลการวิจัย

1) ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐาน

งานวิจัยใช้ข้อมูลที่เก็บจากผู้ประกอบการชุมชน จำนวนทั้งสิ้น 188 ราย ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานแสดงในตารางที่ 2 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 58.0) อายุตั้งแต่ 36 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 67.5) และมีการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 52.7) เมื่อพิจารณาจากอายุของกิจการร้านค้าชุมชนที่เข้าร่วมโครงการรณรงค์ฟ้าประชารัฐ พบว่า กลุ่มใหญ่ที่สุดมีอายุกิจการระหว่าง 6 - 15 ปี (ร้อยละ 47.3) รองลงมา คือ อายุกิจการน้อยกว่า 5 ปี (ร้อยละ 27.1)

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
เพศชาย	79	42.0
เพศหญิง	109	58.0
อายุ		
ไม่เกิน 25 ปี	21	11.2
26 – 35 ปี	40	21.3
36 - 45 ปี	63	33.5
46 ปีขึ้นไป	64	34.0
การศึกษา		
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	2	1.1
ปริญญาตรี	87	46.3
ต่ำกว่าปริญญาตรี	99	52.7
อายุของกิจการ		
0 – 5 ปี	51	27.1
6 – 15 ปี	89	47.3
16 – 25 ปี	32	17.0
26 ปีขึ้นไป	16	8.5

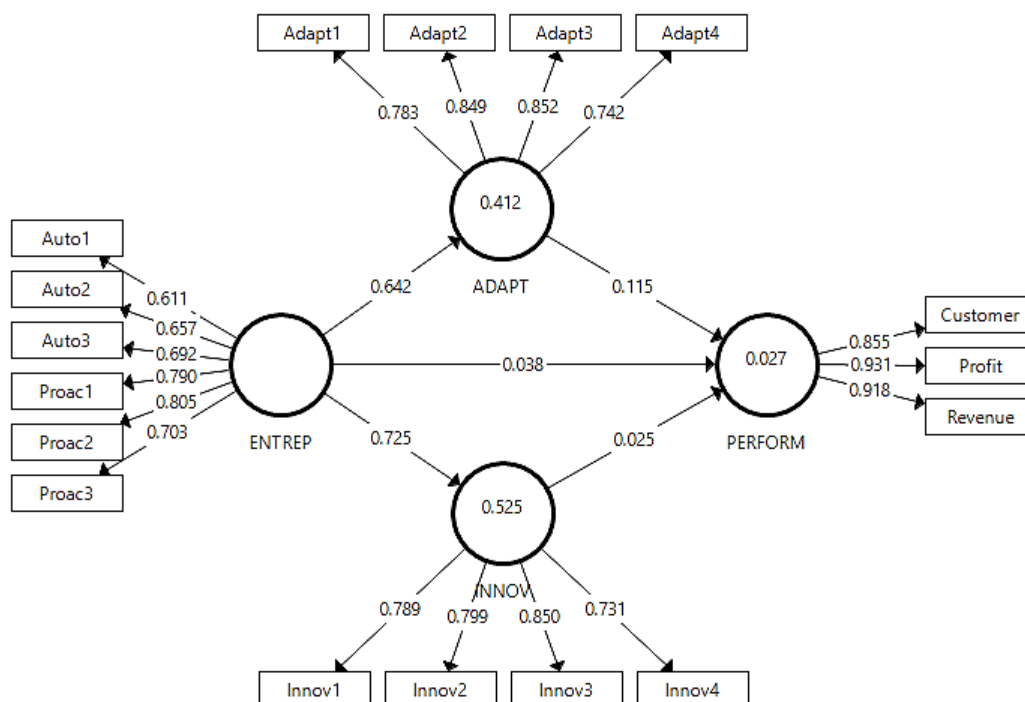
2) ผลการวิเคราะห์ตัวแบบสมการโครงสร้าง PLS-SEM

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์พบว่า ข้อมูลมีความตรงเชิงสอดคล้อง มีค่า AVE ของตัวแปรแฝงทั้งสองตัว มีค่าสูงกว่า 0.5 การประเมินความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝง โดยดูจากค่า CR พบว่า ผ่านเกณฑ์ เนื่องจากมีค่ามากกว่า 0.7 ส่วนค่า Cronbach's alpha ที่ใช้ตรวจสอบโมเดลการวัด พบว่า มีค่ามากกว่า 0.7 ซึ่งถือว่ามีความสอดคล้องภายในของตัวแปรในระดับยอมรับได้ (Hair et al., 2017)

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงสอดคล้องและความเชื่อมั่นของตัวแปรในตัวอย่าง

ตัวแปร	AVE	Composite Reliability (CR)	Cronbach's alpha
ENTREP	0.51	0.86	0.82
ADAPT	0.65	0.88	0.81
INNOV	0.63	0.87	0.80
PERFORM	0.81	0.93	0.89

เมื่อทำการวิเคราะห์ทางสถิติ PLS-SEM ของตัวอย่าง พบว่า ค่า loading ของตัวแปรทุกตัวมีค่ามากกว่า 0.5 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ใช้ประเมินและอ้างอิงจาก Hair et al. (2017) (ต้องไม่น้อยกว่า 0.5) ดังนั้น ตัวแบบที่ดีที่สุดของงานวิจัยเป็นไปตามภาพที่ 2

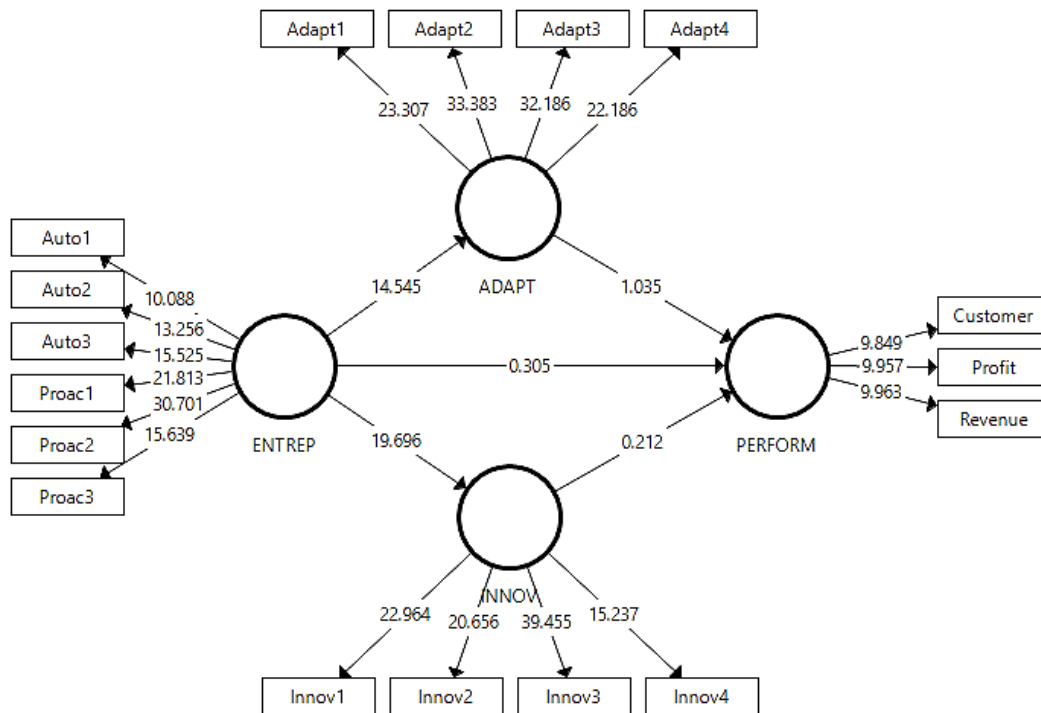

ภาพที่ 2 ตัวแบบสมการโครงสร้างของงานวิจัย

จากตัวแบบในภาพที่ 2 ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของเส้นทางระหว่างตัวแปรในตัวอย่าง พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (Path coefficient) ที่สูงที่สุด คือ ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางของตัวแปรแฝงพฤติกรรมผู้ประกอบการ (ENTREP) ที่มีต่อความสามารถทางนวัตกรรม (INNOV) มีค่าเท่ากับ 0.725 รองลงมา คือ ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางของตัวแปรแฝงพฤติกรรมผู้ประกอบการ (ENTREP) ที่มีต่อความสามารถในการปรับตัว

(ADAPT) และค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางของตัวแปรแฝงความสามารถในการปรับตัว (ADAPT) ที่มีต่อผลการดำเนินงานทางธุรกิจ (PERFORM) มีค่าเท่ากับ 0.642 และ 0.115 ตามลำดับ

ด้านการประเมินอิทธิพลที่มีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างตัวแปรแฝง งานวิจัยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ Bootstrap โดยกำหนดการทำ Bootstrap ไว้ 5,000 ตัวอย่าง และใช้การประเมินจากค่าสถิติ t ซึ่งต้องมีค่ามากกว่า 1.96 จึงถือว่า อิทธิพลของเส้นทางที่ทดสอบนั้นมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ซึ่งผลวิเคราะห์แสดงในภาพที่ 3 และตารางที่ 4

ภาพที่ 3 ผลการวิเคราะห์จากการทำ Bootstrap

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของเส้นทางความสัมพันธ์ในตัวแบบสมการโครงสร้าง

เส้นทางอิทธิพล	ค่าสัมประสิทธิ์ เส้นทาง	t-value	p-value	ผลสรุป
ENTREP → ADAPT	0.64	14.55	0.00***	มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญ
ENTREP → PERFORM	0.04	0.31	0.76	ไม่มีอิทธิพล
ENTREP → INNOV	0.73	19.70	0.00***	มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญ
ADAPT → PERFORM	0.12	1.04	0.30	ไม่มีอิทธิพล
INNOV → PERFORM	0.03	0.21	0.83	ไม่มีอิทธิพล

หมายเหตุ *** คือ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพลแสดงในภาพที่ 3 และตารางที่ 4 พบว่า อิทธิพลเส้นทางระหว่างตัวแปร 2 คู่ในตัวแบบมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ อิทธิพลของ ENTREP ที่มีต่อ ADAPT ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.64 และ อิทธิพลของ ENTREP ที่มีต่อ INNOV โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.73

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ตัวแบบสมการโครงสร้างในภาพรวม

ค่าประเมินตัวแบบ	ตัวแบบที่ได้จากข้อมูลวิจัย	ตัวแบบเชิงทฤษฎี	ผลลัพธ์
SEMR	0.08	0.10	ตัวแบบมีความเข้ากันดี
d _{ULS}	0.99	1.51	ตัวแบบมีความเข้ากันดี
d _G	0.39	0.46	ตัวแบบมีความเข้ากันดี
ค่าสัมประสิทธิ์ในการตัดสินใจ (Coefficient of determination: R ²)			
องค์ประกอบ	R ²	ผลลัพธ์	
ADAPT	0.41	ระดับต่ำ-ปานกลาง	
INNOV	0.53	ระดับปานกลาง	
PERFORM	0.03	ระดับต่ำ	

ผลการวิเคราะห์ความเข้ากันดีของตัวแบบสมการโครงสร้างจังหวัดเพชรบูรณ์ แสดงในตารางที่ 5 พบว่า ตัวแบบมีความเข้ากันดี เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ในการตัดสินใจ (R²) ในการอธิบายความแปรปรวนของแต่ละตัวแปรตาม พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ในการตัดสินใจในการอธิบายความแปรปรวนของตัวแปร ADAPT อยู่ในระดับต่ำถึงปานกลางที่ร้อยละ 41 ค่าสัมประสิทธิ์ในการตัดสินใจในการอธิบายความแปรปรวนของตัวแปร INNOV อยู่ในระดับปานกลางที่ร้อยละ 53 และค่าสัมประสิทธิ์ในการตัดสินใจในการอธิบายความแปรปรวนของตัวแปร PERFORM อยู่ในระดับต่ำ เพียงร้อยละ 3

อภิปรายผล

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของพฤติกรรมผู้ประกอบการ ความสามารถในการปรับตัว และความสามารถทางนวัตกรรมที่ส่งผลต่อผลประกอบการทางธุรกิจของร้านค้าผู้ประกอบการชุมชนในโครงการธงฟ้าประชารัฐในจังหวัดเพชรบูรณ์ ผลวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุตั้งแต่ 36 ปีขึ้นไป และมีการศึกษาส่วนใหญ่ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ส่วนอายุของกิจการในร้านค้าชุมชนที่เข้าร่วมโครงการนี้ ส่วนใหญ่อายุกิจการอยู่ระหว่าง 6 – 15 ปี และจากผลการศึกษาอิทธิพลของเส้นทางระหว่างตัวแปรในตัวแบบสมการโครงสร้าง พบว่า พฤติกรรมผู้ประกอบการมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถ

ทางนวัตกรรมและความสามารถในการปรับตัว ตรงตามแนวคิดความสามารถในการปรับตัว Eshima and Anderson (2017) แต่ไม่มีอิทธิพลต่อผลประกอบการทางธุรกิจโดยตรง ซึ่งผลการศึกษาที่มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Huang & Wang (2011) ที่ระบุว่า พฤติกรรมผู้ประกอบการนั้นมีความสัมพันธ์กับนวัตกรรมองค์กร ตามแนวคิดพฤติกรรมผู้ประกอบการ Adomako (2018) และสอดคล้องกับการศึกษาของ Boso, Story and Cadogan (2013) ที่สรุปว่า องค์กรที่มีลักษณะพฤติกรรมผู้ประกอบการสูง จะพบความสามารถทางนวัตกรรมสูงด้วย และยังพบว่าผลวิจัยครั้งนี้มีความสอดคล้องกับการศึกษาของ Eshima and Anderson (2017) ที่ระบุว่า พฤติกรรมผู้ประกอบการมีอิทธิพลต่อความสามารถในการปรับตัว

งานวิจัยไม่พบอิทธิพลของความสามารถในการปรับตัวและความสามารถทางนวัตกรรมที่มีผลต่อผลประกอบการทางธุรกิจ ซึ่งผลการศึกษาครั้งนี้ ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ Adomako (2018) และ Eshima & Anderson (2017) ที่ระบุว่า ความสามารถในการปรับตัวมีผลต่อผลประกอบการขององค์กร และไม่สอดคล้องกับข้อมูลของ Robbins & Coulter (2016) ที่ระบุว่า องค์กรที่มีนวัตกรรมจะส่งผลต่อผลประกอบการที่ดีขึ้น รวมถึงไม่สอดคล้องกับงานของ Adomako (2018) ที่ระบุว่า พฤติกรรมผู้ประกอบการมีอิทธิพลต่อผลประกอบการขององค์กรในเชิงบวก จากผลดังกล่าว เป็นไปได้ว่า อาจมีปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลต่อผลประกอบการทางธุรกิจ ได้แก่ องค์กรที่มีนวัตกรรมจะเริ่มต้นซึ่งยังไม่ได้ปรับความเป็นมาตรฐานนั้น ความสัมพันธ์พฤติกรรมผู้ประกอบการกับความสามารถในการปรับตัว และพฤติกรรมผู้ประกอบการกับประสิทธิภาพของการดำเนินงานทางธุรกิจ ซึ่งการศึกษานี้ยังไม่ได้เน้นที่จะนำมาวิเคราะห์ในตัวแบบสมการโครงสร้าง ดังนั้น ควรมีการศึกษาในอนาคตในปัจจัยอื่นๆเพิ่มเติม

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาครั้งนี้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการร้านค้าชุมชน เช่น กำหนดนโยบายภาครัฐ ที่มีหน่วยงานรัฐที่ดูแลโดยตรง หรือหน่วยงานสนับสนุน งบประมาณโดยตรงสู่ประชาชนเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจและเพิ่มความสามารถผู้ประกอบการควบคู่กัน เช่น พาณิชย์จังหวัด มหาวิทยาลัย เป็นต้น ควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาความสามารถด้านผู้ประกอบการ หรือ พฤติกรรมผู้ประกอบการ การพัฒนาดังกล่าวจะส่งผลให้ผู้ประกอบการมีความสามารถทางนวัตกรรมที่สูงขึ้น และมีความสามารถในการปรับตัวในด้านต่างๆ ตียิ่งขึ้น แม้สิ่งเหล่านี้อาจไม่มีผลโดยตรงกับผลประกอบการทางธุรกิจ แต่ถือเป็นส่วนสำคัญต่อกระบวนการดำเนินงานของร้านค้าชุมชน เพื่อให้เกิดการสร้างผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ๆ หรือ การสร้างนวัตกรรมทางกระบวนการขององค์กร ซึ่งย่อมส่งผลไปสู่ผลประกอบการในอนาคต ส่วนข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยอื่นๆ ในอนาคต งานวิจัยควรทำการศึกษาปัจจัยอื่นๆ เพิ่มเติมเช่น การศึกษาความสามารถทางนวัตกรรมของผู้ประกอบการที่ส่งผลต่อการดำเนินงานทางธุรกิจ ร้านค้าชุมชน เช่น ความสามารถทางด้านการตลาด ลักษณะผู้นำองค์กร เครือข่ายของร้านค้าชุมชน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- พัชรกันย์ เขียรชุนันท์ และ สมเดช มุงเมือง. (2562). นโยบายสาธารณะเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีรายได้
น้อยผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ. *วารสารมหาจุฬาริชาการ*, 6(2), 333-347.
- มณีวรรณ บรรลุศิลป์ และ ปรางทิพย์ เสยกระโทก. (2561). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกซื้อสินค้าในร้านค้า
ปลีกดั้งเดิม (ร้านโชห่วย). *วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*, 8(2),
1-15.
- Adomako, S. (2018). The moderating effects of adaptive and intellectual resource capabilities
on the relationship between entrepreneurial orientation and financial performance.
International Journal of Innovation Management, 22(3), 1-35.
- Blackburn, R. A., Hart, M., & Wainwright, T. (2013). Small business performance: Business,
strategy and owner-manager characteristics. *Journal of Small Business and Enterprise
Development*, 20(1), 8-27.
- Boso, N., Story, V.M., & Cadogan, J.W. (2013). Entrepreneurial orientation, market orientation,
network ties, and performance: Study of entrepreneurial firms in a developing
economy. *Journal of Business Venturing*, 28, 708-727.
- Brace, N., Kemp, R., & Snelgar, R. (2012). *SPSS for Psychologists* (5th ed.). New York: Palgrave
Mcmillan.
- Calantone, R.J., Cavusgil, S.T., & Zhao, Y. (2002). Learning orientation, firm innovation
capability, and firm performance. *Industrial Marketing Management*, 31, 515-524.
- Cochran, W. G. (1977). *Sampling techniques* (3rd ed.). New York: John Willey and Sons.
- Eshima, Y. & Anderson, B. S. (2017). Firm growth, adaptive capability, and entrepreneurial
orientation. *Strategic Management Journal*, 38, 770-779.
- Esposito Vinzi, V. (2007). *The PLS Approach to Data Exploration and Modeling: An
everlasting matter of dispute or a playground for integrating different cultures?*
Retrieved September 1, 2017, from
file:///C:/Users/Administrator.HZJ6O6TNH85GMNX/Downloads/Esposito%20Vinzi%20P
LS'07 %20 (1).pdf
- Garson, G.D. (2016). *Partial Least Squares: Regression & Structural Equation Models*. US:
Statistical Associates Publishing.
- Hair, J.F., Black, W.C., Babin, B.J., & Anderson, R.E. (2014). *Multivariate data analysis* (7th ed.).
US: Pearson Education Limited.

- Hair, J.F., Hult, G.T.M, Ringle, C.M., & Sarstedt, M. (2017). *A Primer on Partial Least Squares Structural Equation Modeling (PLS-SEM)* (2nd ed.). California: SAGE Publications, Inc.
- Henseler, J. (2017). *Partial least squares path modeling*. In P.S.H. Leeflang et al. (Eds.). *Advances methods of modeling markets* (pp. 361-381). Springer International Publishing.
- Henseler, J., Hubona, G., & Ray, P.A. (2016). Using PLS path modeling in new technology research: Updated guidelines. *Industrial Management & Data Systems*, 116(1), 2-20.
- Huang, S.K. & Wang, Y.L. (2011). Entrepreneurial orientation, learning orientation, and innovation in small and medium enterprises. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 24, 563-570.
- Kaehler, C., Busatto, F., Becker, G. V., Hansen, B., & Santos, J. L. S. (2014). Relationship between adaptive capability and strategic orientation: A empirical study in a Brazillian company. *iBusiness*, 6, 1-9.
- Karel, S., Adam, P. & Radomir, P. (2013). Strategic planning and business performance of micro, small and medium-sized enterprises. *Journal of Competitiveness*, 5(4), 57-72.
- Neck, H.M., Neck, C.P., & Murray, E.L. (2018). *Entrepreneurship: The practice and mindset*. California: SAGE Publications.
- Rhee, J., Park, T., & Lee, D.H. (2010). Drivers of innovativeness and performance for innovative SMEs in South Korea: Mediation of learning orientation. *Technovation*, 30, 65-75.
- Robbins, S.P. & Coulter, M. (2016). *Management* (13th ed.). England: Pearson Education.
- Samani, S. A. (2016). Steps in research process (partial least square of structural equation modeling (PLS-SEM)). *International Journal of Social Science and Business*, 1(2), 55-66.
- Tsai, K.H. & Yang, S.Y. (2013). Firm innovativeness and business performance: The joint moderating effects of market turbulence and competition. *Industrial Marketing Management*, 42, 1279-1294.
- Zulkiffli, S. & Perera, N. (2011). A literature analysis on business performance for SMEs: Subjective or objective measures? *SIBR Conference on Interdisciplinary Business and Economics Research*, Bangkok: Thailand.